

NOWY SYSTEM OCENIANIA NAUCZYCIELI W OBLICZU ZACHODZĄCYCH ZMIAN PRAWNYCH

JANUSZ SAMAROW

Rzeszów, 16 stycznia 2019

Cel: Przygotowanie dyrektorów szkół i placówek do procesu oceniania pracy nauczycieli w nowych realiach prawnych

Uczestnik konferencji:

- wymienia przesłanki wprowadzenia zmian w systemie oceny pracy nauczyciela,
- definiuje system ocen okresowych pracowników w organizacji,
- przedstawia kryteria i zasady SOOP w organizacji,
- wymienia metody relatywne i absolutne w ocenianiu pracowników organizacji,
- wskazuje sposoby wykorzystania oceny pracy nauczyciela w procesie zarządzania szkołą (placówką),
- wymienia akty prawne odnoszące się do problematyki oceny pracy nauczycieli,
- opisuje etapy procesu oceny pracy nauczyciela, w tym oceny dyrektora szkoły (placówki) oraz procedurę odwoławczą,
- wskazuje obowiązki dyrektora w procesie oceny pracy nauczyciela,
- projektuje harmonogram dokonywania ocen pracy nauczycieli w okresie przejściowym, w tym oblicza terminy wykonywania poszczególnych czynności w procesie oceny.

Część I

Przesłanki wprowadzenia nowego systemu oceny pracy nauczycieli i dyrektorów szkół / placówek w nawiązaniu do teorii zarządzania zasobami ludzkimi.

Funkcje oceny. Zasady i metody (techniki) oceniania.

Ocena pracy nauczyciela jako narzędzie wspierania rozwoju - wykorzystanie oceny pracy nauczycieli w zarządzaniu szkołą / placówką.

Dlaczego zmiana?

Wady nowelizacji Karty Nauczyciela z 2000 r.

- ❑ System awansu nauczycieli powinien mieć przełożenie na jakość ich pracy.
- ❑ Ocena pracy stała się mało przydatnym narzędziem rozwoju zawodowego.
- ❑ Ocena pracy oddzielona od systemu awansu zawodowego, gdzie zastępowała ją ocena dorobku zawodowego za okres stażu, jako nieobligatoryjna była systematycznie pomijana.

Dlaczego zmiana?

- ❑ Od strony formalnej ocena pracy była niezbędna nauczycielom przystępującym do konkursu na dyrektora szkoły (placówki) czy rekomendowanym do otrzymania nagród i odznaczeń. Wprowadzenie obligatoryjności oceny pracy nauczycieli porządkuje obecnie tę sferę.
- ❑ Kryterialność i mierzalność przyczyniają się do obiektywizacji oceny.

Dlaczego zmiana?

- ❑ Ujednoczenie systemu i ograniczenie dowolności w ocenie stopnia realizacji obowiązków wynikających z oświatowych ustaw (ustawy o systemie oświaty zastąpionej prawie w całości przez uchwaloną w 2016 r. ustawę Prawo oświatowe czy Karty Nauczyciela).
- ❑ Wzmocnienie warunków rozwoju zawodowego nauczycieli ukierunkowanego na potrzeby uczniów.

Źródła prawa, które zainicjowały zmiany w sferze oceny pracy nauczycieli

- ❑ Porządek prawny w zakresie dokonywania oceny pracy nauczyciela został w istotny sposób zmieniony przepisami ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2203). Art. 76 tej ustawy wprowadza daleko idące zmiany w przepisach ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r., poz. 967 i 2245). Art. 6a Karty Nauczyciela oraz poprzedzający go art. 6 są kluczowe w odniesieniu do oceny pracy nauczycieli.
- ❑ W znowelizowanym art. 6a ust. 12 Karty Nauczyciela znalazła się delegacja ustawowa, na podstawie której Minister Edukacji Narodowej wydał nowe rozporządzenie z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz trybu postępowania odwoławczego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1133 i 2019 r., poz. 5).

Ocena jako narzędzie zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji:

- oparta na faktach (konkretnych osiągnięciach pracownika),
- obejmuje cele i kompetencje,
- dotyczy określonego przedziału w czasie,
- dokonywana jest na skali, gdzie zarówno oceniający jak i oceniany wie, które poziomy są pozytywne, a które negatywne;
- dokonywana jest w określonych warunkach (cyklicznie, na spotkaniu przełożonego z pracownikiem);
- powinna zawierać w sobie zarówno pozytywną jak i negatywną informację zwrotną.

Ocena pozytywna = nagroda (awans, podwyżka, premia)

Ocena negatywna = konieczność poprawy

SOOP

- ❑ System ocen okresowych pracowników to **uniwersalne narzędzie zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji.**
- ❑ Budowany najczęściej i wykorzystywany w dużych organizacjach.
- ❑ Wynika z istnienia obiektywnej konieczności stosowania racjonalnych zasad, metod i narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi.
- ❑ Ma charakter kompleksowy - obejmuje całokształt efektów pracy ocenianego pracownika.
- ❑ Odnosi się do umiejętności, postaw wobec pracy, przełożonych, podwładnych i zakładu pracy.

Metody (techniki) oceniania

Relatywne:

ranking, portfolio personalne, system porównywania parami, technika rozkładu normalnego.

Absolutne:

metoda wydarzeń krytycznych, metoda testowa, ilościowe standardy pracy, ocena opisowa, skale kwalifikacyjne, kwestionariusz oceny, zarządzanie przez cele, assessment center, ocena 360 stopni.

System porównywania parami

Paired Comparison Analysis

Liczba koniecznych porównań:

$(N - 1): 2$

N – liczba ocenianych pracowników

Stanowisko	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Ogółem
1	X		+						+	+	3
2	+	X	+	+		+	+		+		6
3			X								0
4	+		+	X		+			+		4
5	+	+	+	+	X	+	+		+	+	8
6	+		+			X			+	+	4
7	+		+	+		+	X		+		5
8	+	+	+	+	+	+		X	+	+	8
9			+						X		1
10		+	+	+			+		+	X	5

Ocena 360 stopni (270, 180)

W organizacjach, w których:

- uczenie się i zmiany są spostrzegane jako droga do sukcesu;
- istnieje otwarty przepływ informacji,
- menedżerowie postrzegają otwartą komunikację jako warunek sukcesu firmy,
- menedżerowie są otwarci na zmiany, które umożliwiają sukces osobisty i firmy,
- menedżerowie rozmawiają o wynikach biznesowych z podwładnymi.

Ocena 360 stopni

**Jednym z najbardziej upodlających
doświadczeń w życiu każdego pracownika
jest roczna ocena jego pracy.**

Scott Adams, Zasada Dilberta

Informacja zwrotna - ocena, która uczy

- fakty, które przełożony umie przytoczyć w odniesieniu do sytuacji,
- informacje dotyczące konkretnego zachowania a nie osoby,
- dane dotyczące spraw zawodowych,
- informację o tym jak dane zachowanie wpływa na cel, zespół, klientów, itp.,
- w przypadku negatywnej informacji zwrotnej może ona zawierać wskazówki, co osoba może zrobić lepiej w przyszłości.

Informacja zwrotna - ocena, która uczy

- wskazanie dobrych elementów w pracy,
- pokazanie tego, co wymaga poprawy (nad czym trzeba jeszcze pracować),
- podanie wskazówek, dotyczących poprawy konkretnych elementów,
- podanie wskazówek, w jakim kierunku należy pracować dalej.

Informacja – tu i teraz

Jeżeli menedżer spotyka się z pracownikiem raz lub dwa razy do roku, aby omówić jego zachowania, osiągnięcia i porażki, to szansa na przekształcenie tego zdarzenia na skuteczny program rozwojowy jest niemal zerowa!

Informacja zwrotna przekazana po kilku miesiącach nie ma znaczenia.

Informacja – tu i teraz

**Przeciętny polski pracownik ma okazję usłyszenia
pozytywnej informacji zwrotnej raz na około 5 miesięcy!**

(Instytut Gallupa)

Performance management (zarządzanie efektywnością)

Emocjonalna reakcja na informacje zwrotne dotyczące zdarzeń starszych niż dwa tygodnie nie sprzyja uczeniu się.

Każda niemalże formalna ocena powoduje tak dużo negatywnych reakcji (zarówno u ocenianego, jak oceniającego), że zwykle przynosi więcej negatywnych niż pozytywnych efektów.

Przypadek Sokratesa

Jaką ocenę pracy otrzyma Sokrates?

Jednoznacznie negatywną.

Zbyt wiele czasu każe spędzać swoim uczniom na myśleniu. Czasami uczniowie Sokratesa gubią się w niekończących się dialogach analizując trudne pytania, na które nie ma jednej właściwej odpowiedzi.

J. M. Fischer, *Przemiana nauczycieli: W jaki sposób wspierać nauczycieli w pracy nad zmianą praktyki?*,
Uniwersytet Stanowy Bowling Green Ohio, USA

Świat wartości

Świat wartości

miłość przyjaźń rodzina
wierność patriotyzm ojczyzna zaufanie
tolerancja pokój
wolność godność sprawiedliwość
szacunek lojalność honor wiara
wykształcenie pieniądze władza
szczęście satysfakcja
sukces zawodowy
praca, którą się lubi

Uczucia

strach

Kultura szkoły

wolność

Kultura szkoły

odwaga

Kultura szkoły

wdzięczność

Uczniom można zaufać, że są w stanie zaplanować własną edukację, że potrafią postawić sobie własne cele. Nie muszą tego robić za nich nauczyciele.

Nauczycielom można zaufać, że są w stanie pracować bez nadzoru. Wystarczy, że wiedzą, czego ich uczniowie mają się nauczyć.

Ocena, która uczy

Pytanie kluczowe: Do czego służy ocena pracy?

Ocena pracy nauczyciela jako narzędzie wspierania rozwoju - wykorzystanie oceny pracy nauczycieli w zarządzaniu szkołą / placówką.

Ocenić czy nie ocenić?

- ❑ Nie jesteśmy w stanie zarządzać czymś, czego nie potrafimy mierzyć.
- ❑ Kluczem do podniesienia efektywności są precyzyjnie określone cele (przez dokładnie sparametryzowaną wartość docelową).
- ❑ Wzrost efektywności nie bierze się z samego określenia celów.

Co wpływa na skuteczny wzrost efektywności?

- Kompetencje pracowników.
- Zaangażowanie pracowników.
- Zdrowie pracowników (wellbeing).

Kto głównie ma wpływ na te aspekty?

Część II

Podstawy prawne oceny pracy nauczycieli i dyrektorów szkół / placówek.

Analiza porównawcza dotychczasowych (nieaktualnych, zmienionych) aktów prawnych dotyczących oceny pracy nauczycieli i dyrektorów szkół / placówek.

Etapy procesu oceny pracy nauczycieli i dyrektorów szkół / placówek, w tym procedura odwoławcza.

**2/3 wdrożeń systemów ocen
upada w trakcie 2 lat od ich
wdrożenia**

**Ponad 80% menedżerów uważa,
że tradycyjne systemy ocen w
żadnym stopniu nie przyczyniły
się do wzrostu efektywności
prowadzonych przez nich
zespołów**

*Dane Chartered Institute of Personnel and
Development*

Akty prawne związane z oceną pracy nauczycieli

Oddziałujące w sposób bezpośredni:

- ❑ Ustawa z dnia z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r., poz. 967 i 2245):

art. 6, art. 6a oraz zapisy zawarte w rozdziale 3a odnoszącym się do awansu zawodowego nauczycieli.

- ❑ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz trybu postępowania odwoławczego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1133 oraz z 2019 r., poz. 5).

Oddziałujące w sposób pośredni:

- ❑ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996, 1000, 1290 i 1669 i 2245): **art. 5 i art. 44**
- ❑ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2017 r. poz. 1611).

Przepisy przejściowe:

- ❑ Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2203 oraz z 2018 r., poz. 2245): **art. 123**
- ❑ Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 2245): **art. 141**

Ocena pracy nauczycieli – zmiany w ustawie Karta Nauczyciela

Ocena pracy nauczycieli – zmiany w ustawie Karta Nauczyciela

Zobowiązanie nauczycieli do **doskonalenia zawodowego zgodnego z potrzebami szkoły**. **Dyrektor szkoły wskaże nauczycielowi kierunki doskonalenia wynikające z diagnozy.**

art. 6 ust. 3a

Wprowadzenie obowiązku **ocenia**nian przez dyrektora szkoły **wszystkich nauczycieli – począwszy od nauczyciela stażysty.**

art. 6a ust. 1 pkt 1

Wprowadzenie zasady cykliczności i obligatoryjności: **ocena** ma być dokonywana **po zakończeniu stażu** na stopień nauczyciela kontraktowego, mianowanego i dyplomowanego oraz **co 5 lat od dnia uzyskania każdego kolejnego stopnia awansu.**

art. 6a ust. 1

Uwaga: gdy 5-letni termin upływa w trakcie stażu, to oceny dokonuje się po zakończeniu stażu.

art. 6a ust. 1a

Poszerzenie skali ocen do czterostopniowej poprzez **dodanie oceny bardzo dobrej.**

art. 6a ust. 4

Ocena pracy nauczycieli – zmiany w ustawie Karta Nauczyciela

Zobligowanie dyrektora szkoły do zasięgnięcia przy dokonywaniu oceny pracy nauczycieli **opinii:**

- ✓ **rady rodziców** (z wyjątkiem szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców),
- ✓ **opiekuna stażu** (dotyczy oceny pracy nauczyciela stażysty i kontraktowego).

art. 6 ust. 5 pkt 1 i 2

Stworzenie dyrektorowi szkoły możliwości zasięgnięcia przy ocenie pracy nauczycieli **opinii:**

- ✓ **samorządu uczniowskiego,**
- ✓ **doradcy metodycznego** (z inicjatywy dyrektora lub na wniosek nauczyciela),
- ✓ **innego nauczyciela dyplomowanego lub mianowanego** (z inicjatywy dyrektora lub na wniosek nauczyciela i jeśli nie ma możliwości zasięgnięcia opinii doradcy metodycznego),
- ✓ **opiekuna naukowo-dydaktycznego** (z inicjatywy dyrektora lub na wniosek nauczyciela w przypadku oceniania pracy nauczyciela publicznego kolegium pracowników służb społecznych).

Art. 6a ust. 5 pkt 3 i 4

Ocena pracy nauczycieli – zmiany w ustawie Karta Nauczyciela

Wprowadzenie zasad zawartych w ustawie **Kodeks postępowania administracyjnego w odniesieniu do doręczeń.**

art. 6a ust. 8b

Ocena pracy nauczycieli – zmiany w ustawie Karta Nauczyciela szczególne przypadki

KTO dokonuje oceny pracy nauczyciela zatrudnionego w kilku szkołach, który w żadnej z tych szkół nie jest zatrudniony w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, łącznie jednak wymiar jego zajęć stanowi co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć dla danego stanowiska?

wyznaczony przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny **dyrektor szkoły** w porozumieniu z dyrektorami szkół, w których nauczyciel odbywał staż

art. 6a ust. 5e, art. 22 ust. 4

KTO dokonuje oceny pracy nauczyciela, który w danej szkole jest zatrudniony w niepełnym tygodniowym wymiarze zajęć i uzupełnia obowiązkowy wymiar zajęć w innej szkole

dyrektor szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony w porozumieniu z dyrektorem szkoły, w której nauczyciel uzupełnia obowiązkowy wymiar zajęć

art. 6a ust. 5d

**Ocena pracy nauczycieli –
zmiany wprowadzone
rozporządzeniem w sprawie
szczegółowych kryteriów i
trybu dokonywania oceny
pracy nauczycieli**

Kryteria oceny pracy nauczycieli

- ❑ Podstawą oceny pracy nauczycieli są kryteria odnoszące się do poszczególnych stopni awansu zawodowego ([§ 2 – 5](#)).
- ❑ Zastosowano zasadę „nadbudowywania” kryteriów, tj. do kryteriów specyficznych dla każdego kolejnego stopnia awansu dodaje się kryteria właściwe dla etapu/etapów poprzednich.

nauczyciel stażysta: **9 kryteriów**

nauczyciel kontraktowy: $9 + 5 =$ **14 kryteriów**

nauczyciel mianowany: $9 + 5 + 5 =$ **19 kryteriów**

nauczyciel dyplomowany: $9 + 5 + 5 + 4 =$ **23 kryteria**

- ❑ **W odniesieniu do nauczycieli zatrudnionych w placówkach doskonalenia nauczycieli nie obowiązują kryteria: pobudzanie inicjatyw uczniowskich oraz współpraca z rodzicami.**
- ❑ W przypadku oceny pracy nauczycieli stażystów, kontraktowych i mianowanych dokonywanej po zakończeniu stażu kryteria obejmują również stopień realizacji planu rozwoju zawodowego.

Ocena pracy a poziomy spełnienia kryteriów

Ocenę pracy nauczyciela ustala się po ustaleniu poziomu spełnienia **wszystkich** kryteriów

Ocena wyróżniająca → 95% i powyżej

Ocena bardzo dobra → **nowość** → 80% i powyżej

Ocena dobra → 55% i powyżej

Ocena negatywna → poniżej 55%

§ 6 ust. 2
Rozporządzenia

Etapy procesu oceny pracy

Etap 1

- **Przygotowanie narzędzi oceny** (np. arkuszy samooceny).

Etap 2

- **Opracowanie harmonogramu** dokonywania ocen. Przekazanie ocenianym nauczycielom pisemnych zawiadomień.

Etap 3

- **Dokonywanie oceny** i ustalenie poziomu spełniania wszystkich kryteriów oceny pracy.

Etap 4

- **Przedstawienie** ocenianemu **nauczycielowi projektu oceny** (uzasadnienie). Wysłuchanie uwag i zastrzeżeń. Pouczenie o możliwości zgłoszenia ich na piśmie.

Etap 5

- **Wręczenie ocenianemu karty oceny pracy**. Pouczenie o możliwości skorzystania z trybu odwoławczego (odwołanie od oceny – nauczyciel; wniosek o ponowne ustalenie oceny – dyrektor).

Krótką charakterystyka poszczególnych etapów – obowiązki dyrektora

Etap 1. Przygotowanie narzędzi oceny. Zadbaj o uspołecznienie tego procesu i upowszechnienie informacji o zasadach.

Etap 2. Opracowanie harmonogramu dokonywania ocen. Sporządź zestawienie zawierające nazwiska nauczycieli i planowane terminy oceny. W myśl przepisu zawartego w art. 6a ust. 2 Karty dyrektor ma 3 miesiące na dokonanie oceny pracy nauczyciela; art. 123 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych: w pierwszej kolejności należy dokonać oceny pracy nauczycieli, którzy w dniu 1 września 2018 r. legitymowali się co najmniej trzyletnim okresem pracy w szkole / placówce doskonalenia nauczycieli od dnia uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego. Zważywszy, że ocena ta będzie dokonywana z inicjatywy dyrektora, należy powiadomić pisemnie nauczyciela o tym fakcie z zachowaniem administracyjnych terminów doręczeń.

Etap 3. Dokonanie oceny. Na wszystkie czynności dyrektor ma nie więcej niż 3 miesiące od dnia pisemnego powiadomienia nauczyciela. W tym okresie każdy dyrektor działa w sposób autonomiczny, niemniej jego działanie ma na celu zebranie informacji o stopniu spełnienia kryteriów oceny pracy odnoszących się do poszczególnych kategorii nauczycieli.

Etap 4. Przedstawienie nauczycielowi projektu oceny. Musi nastąpić w omawianym wyżej okresie 3 miesięcy, tzn. nie powinno wystąpić po tym okresie, lecz w trakcie jego trwania. Czynności, jakie należy wykonać na tym etapie, polegają na wyznaczeniu terminu spotkania, podczas którego dyrektor zapoznaje nauczyciela z projektem oceny (w praktyce projekt oceny pracy może zostać sporządzony na wzorze karty oceny pracy z adnotacją „projekt”) oraz wysłuchuje jego uwag i zastrzeżeń. Należy pamiętać, że to dyrektor zaprasza wskazanego przez nauczyciela przedstawiciela zakładowej organizacji związkowej, o ile takie było życzenie nauczyciela. Na koniec spotkania należy poinformować nauczyciela (niezależnie czy nauczyciel to sygnalizował), że ma możliwość zgłoszenia na piśmie uwag i zastrzeżeń w terminie 5 dni roboczych.

Etap 5. Przekazanie karty oceny. Jeśli po upływie wyznaczonego terminu (5 dni) nauczyciel uwag nie wniósł, dyrektor doręcza mu oryginał karty oceny pracy, który zawiera pouczenie o środkach odwoławczych. Jeśli wniósł uwagi i zastrzeżenia, dyrektor musi dokonać samooceny swojego postępowania (uwzględnić uwagi i zastrzeżenia, dokonując odpowiednich korekt w karcie oceny pracy lub ich nie uwzględniać).

Przepisy przejściowe zawarte w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych oraz w ustawie z dnia 22 listopada 2018 r.

- ❑ Wszczęta i niezakończona **przed 1 września 2018 r.** ocena pracy nauczyciela zostanie dokonana na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 123 ust. 1 Ustawy o fzo).
- ❑ **Do 31 sierpnia 2023 r.** należy dokonać oceny pracy wszystkich nauczycieli kontraktowych i mianowanych na nowych zasadach, z wyjątkiem tych nauczycieli, którzy w okresie tym rozpoczną staż – w tej sytuacji ocena zostanie dokonana po zakończeniu stażu (art. 141 ust. 1 Ustawy z dnia 22 listopada 2018 r.).
- ❑ **Do 30 czerwca 2022 r.** należy dokonać na nowych zasadach oceny pracy nauczycieli dyplomowanych, ale tylko tych, którzy w dniu wejścia w życie zmian (1 września 2018 r.) legitymowali się co najmniej trzyletnim okresem pracy w szkole od dnia uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego (art. 141 ust. 2 Ustawy z dnia 22 listopada 2018 r.).
- ❑ Staż na kolejny stopień awansu zawodowego nauczyciela rozpoczęty i niezakończony **przed dniem 1 września 2018 r.** jest odbywany według dotychczasowych przepisów.

Uwaga: nie oznacza to jednak, że na zakończenie stażu nauczyciel otrzyma ocenę dorobku zawodowego – **otrzyma ocenę pracy na nowych zasadach** (art. 125 Ustawy o fzo).

- ❑ Jeśli nauczyciel kontraktowy lub nauczyciel mianowany **do dnia 1 września 2018 r.** w trakcie odbywania stażu zmienił miejsce zatrudnienia i za okres dotychczas odbytego stażu otrzymał pozytywną ocenę dorobku zawodowego, to ocenę tę uwzględni się przy dokonywaniu oceny pracy po zakończeniu stażu (art. 129 Ustawy o fzo).
- ❑ 1 września 2020 r. wejdzie w życie dodany art. 33 a Karty. W okresie **od 1 września 2020 r. do 31 sierpnia 2021 r.** nauczyciele dyplomowani legitymujący się wyróżniającą oceną pracy otrzymają dodatek, o którym mowa w art. 33a ust. 1 Karty w wysokości 3 % kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej. W okresie od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2022r. będzie to 6 %, a po tym okresie będzie to 16 % (art. 133 ustawy o fzo).

Ustawa z 22 listopada 2018 r.

Art. 142. Dodatek, o którym mowa w art. 133 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 44, przysługuje nauczycielowi dyplomowanemu legitymującemu się co najmniej trzyletnim okresem pracy w szkole od dnia nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego oraz wyróżniającą oceną pracy dokonaną na zasadach określonych w art. 6a ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r., w okresie ostatnich trzech lat pracy, albo wyróżniającą oceną pracy dokonaną na zasadach określonych w art. 6a ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w okresie ostatnich trzech lat pracy.

Procedura odwoławcza od oceny pracy nauczyciela

Nauczyciel może odwołać się od oceny pracy w terminie 14 dni od dnia doręczenia

Nauczyciel do organu nadzoru
pedagogicznego

- Za pośrednictwem dyrektora do organu nadzoru pedagogicznego
- Dyrektor szkoły przekazuje odwołanie w terminie 5 dni roboczych od jego otrzymania
- Dyrektor szkoły dołącza pisemne odniesienie do zarzutów podniesionych w odwołaniu oraz regulamin oceny
- Odwołanie rozpatruje powołany przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny **zespół w składzie:**
  - ✓ przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny (jako przewodniczący),
  - ✓ przedstawiciel rady pedagogicznej szkoły,
  - ✓ przedstawiciel rady rodziców,
  - ✓ właściwy nauczyciel doradca metodyczny lub nauczyciel konsultant,
  - ✓ przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej wskazanej przez nauczyciela

art. 6a ust. 9 pkt 1
Karty

§ 10
Rozporządzenia

Ocena pracy dyrektora

Szczegółowe regulacje dotyczące oceny pracy dyrektora, w tym dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, zawarte są w **art. 6a ust. 6 i 7 Karty Nauczyciela** (wskazanie organu dokonującego oceny oraz organów opiniodawczych), a także **rozporządzenia** (wskazanie kryteriów oraz trybu oceny).

Kto podlega ocenie

- Dyrektorzy szkół / dyrektorzy placówek doskonalenia
- Nauczyciele, którym czasowo powierzono obowiązki dyrektora szkoły / placówki doskonalenia
- Nauczyciele pełniący w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły / placówki doskonalenia przez okres co najmniej 6 miesięcy

Kto ocenia

dyrektora szkoły → organ nadzoru pedagogicznego w porozumieniu z organem prowadzącym

dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli → kurator oświaty w porozumieniu z organem prowadzącym

Kryteria oceny

Podstawą oceny są kryteria odnoszące się bezpośrednio do zadań dyrektora (**15 kryteriów**), a dodatkowo:

- w przypadku dyrektorów realizujących zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze kryteria przewidziane dla nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego (**§ 12 ust. 2 rozporządzenia**);
- w przypadku dyrektorów nierealizujących powyższych zajęć kryteria: znajomość praw dziecka, kształtowanie u uczniów szacunku do drugiego człowieka (...), pobudzanie inicjatyw uczniowskich (...) (**§ 12 ust. 3 rozporządzenia**);
- przy dokonywaniu oceny pracy dyrektora ustala się – podobnie jak przy dokonywaniu oceny pracy nauczyciela – poziom spełniania wszystkich kryteriów oceny pracy (**§ 12 ust. 7 rozporządzenia**).

Ocena pracy dyrektora

Składowe oceny

Ocena pracy dyrektora składa się z 3 ocen cząstkowych:

- oceny dokonanej przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny / kuratora oświaty (w zakresie wybranych kryteriów),
- oceny organu prowadzącego szkołę / placówkę doskonalenia (w zakresie wybranych kryteriów),
- oceny organu sprawującego nadzór pedagogiczny / kuratora oświaty w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę / placówkę (w zakresie wybranych kryteriów).

§ 12 ust. 4
rozporządzenia

Opiniowanie

- W przypadku **dyrektora szkoły** – organ dokonujący oceny zasięga opinii rady szkoły oraz zakładowych organizacji związkowych działających w szkole.
- W przypadku **dyrektora placówki doskonalenia** – organ dokonujący oceny zasięga opinii ~~rady~~ zakładowych organizacji związkowych działających w placówce.

art. 6a ust. 7
Karty

Wnioskowanie o ponowne ustalenie ocena pracy dyrektora

Dyrektor szkoły/placówki doskonalenia nauczycieli **może złożyć wniosek (nie odwołanie)** o ponowne ustalenie oceny pracy w terminie 14 dni od daty otrzymania oceny do organu, który tę ocenę ustalił

Dyrektor szkoły

- bezpośrednio do organu sprawującego nadzór pedagogiczny
- skład zespołu oceniającego:**
  - ✓ przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny jako przewodniczący
  - ✓ przedstawiciel organu prowadzącego
  - ✓ przedstawiciel rady rodziców
  - ✓ nauczyciel doradca metodyczny lub nauczyciel konsultant (**na wniosek dyrektora**)
  - ✓ przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej wskazanej przez ocenianego dyrektora

- W skład zespołu nie mogą wchodzić osoby uczestniczące w dokonywaniu oceny pracy, od której dyrektor się odwołuje.
- Zespół ustala ocenę pracy dyrektora w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o ponowne ustalenie oceny.
- Zespół oceniający rozpatruje wniosek po uprzednim wysłuchaniu dyrektora, który go złożył. Dyrektor zostanie o tym poinformowany na piśmie nie później niż 5 dni roboczych przed terminem posiedzenia. Jeżeli mimo prawidłowego powiadomienia nie stawi się, nie wstrzyma to procedury i rozstrzygnięcie zostanie wydane „zaocznie”. Zespół przyjmie swoje rozstrzygnięcie w głosowaniu zwykłą większością głosów oraz sporządzi pisemne uzasadnienie rozstrzygnięcia.
- Zespół oceniający może, zgodnie z zapisami art. 6a ust. 10a Karty Nauczyciela, podtrzymać ocenę, uchylić dokonaną ocenę i przekazać sprawę do ponownego ustalenia oceny pracy, jeśli została dokonana z naruszeniem prawa (rozwiązanie znane z postępowania administracyjnego), a także uchylić ocenę i ustalić nową. W tym ostatnim przypadku zespół sporządzi nową kartę oceny pracy.

Terminy w ocenie pracy nauczyciela

Niedotrzymanie terminów jest naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 6a ust. 10a pkt 3 Karty Nauczyciela

Terminy, z którymi mamy do czynienia w procesie oceny pracy nauczycieli, dzielą się na: **terminy zawite i terminy porządkowe.**

Terminy zawite charakteryzujące się dużym rygorem prawnym; czynność dokonana po upływie tego terminu jest nieważna i nie wywołuje skutków prawnych. Przykładem takiego terminu w Karcie jest 14 dniowy termin na wniesienie odwołania od oceny lub wniosku o ponowne dokonanie oceny w przypadku dyrektora (art. 6a ust. 9).

Uwaga: termin ten może zostać przywrócony pod warunkiem równoczesnego spełnienia trzech przesłanek:

- uprawdopodobnienia przez zainteresowanego braku jego winy w uchybieniu terminu;
- wniesienia prośby o przywrócenie terminu w ciągu 7 dni od ustania przyczyny uchybienia terminu;
- równoczesnego dopełnienia czynności, dla której określono termin.

Terminy w ocenie pracy nauczyciela

Terminy porządkowe (instrukcyjne) – dokonanie czynności po upływie tego terminu nie odbiera jej skuteczności.

Przykłady z Karty Nauczyciela:

- 3-miesięczny termin na dokonanie oceny pracy na koniec trzyletniego okresu (art. 6a ust. 2);
- 30-dniowy termin na rozpatrzenie odwołania lub wniosku o ponowne ustalenie oceny (art. 6a ust. 10a);
- 21-dniowy termin na dokonanie oceny pracy na zakończenie stażu (art. 6a ust. 2a);
- 14-dniowy termin na przedstawienie przez radę rodziców opinii dotyczącej nauczyciela (art. 6a ust. 5a),

Przykłady z Rozporządzenia w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli:

- 5-dniowy termin na zgłoszenie pisemnych uwag i zastrzeżeń do projektu oceny (§ 8.2);
- 5-dniowy termin na przekazanie odwołania do organu sprawującego nadzór pedagogiczny (§ 10.1).

Warto wiedzieć: zwolnienie lekarskie nie jest potwierdzeniem braku winy zainteresowanego w uchybieniu terminu. Nie wyklucza ono bowiem możliwości dokonania czynności procesowej przez stronę (np. sporządzenie odwołania i nadania go przez stronę osobiście lub poprzez domownika).

Last but not least czyli jeszcze kilka zasad

- Należy przestrzegać zasady pisemności postępowania oraz przepisów **Kodeksu postępowania administracyjnego** odnośnie doręczeń.
- Warto być starannym w gromadzeniu informacji i opinii o pracy nauczycieli. Zarówno jedne, jak i drugie przydadzą się przy formułowaniu uzasadnienia, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 9 cyt. rozporządzenia.
- Niezależnie od tego, czy wskaźniki zawarte w przyjętym już regulaminie spełniają założone w uzasadnieniu do zmienionych przepisów standardy, warto zwrócić uwagę na ich mierzalność, unikając ogólnikowych stwierdzeń (np. systematycznie, bardzo dobrze, wspaniale, doskonale, itp.)
- Ocena pracy nauczyciela jest udzielaną mu informacją zwrotną. Dlatego warto zadbać, by w części opisowej opierała się na stwierdzonych faktach i zawierała rekomendacje do dalszej pracy (ocena, która uczy).

Ocena pracy nauczycieli – podsumowanie

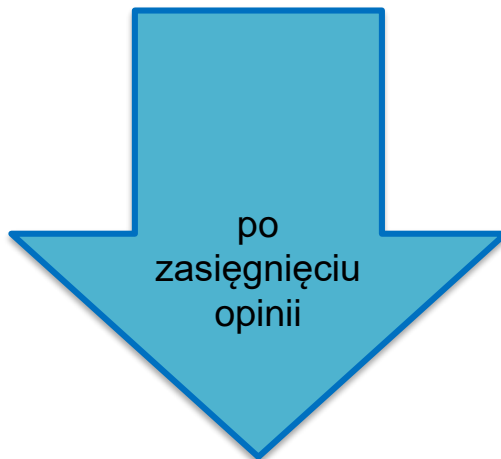
Kto ocenia nauczyciela?

Podstawa prawna

dyrektor szkoły

art. 6a ust. 5 Karty

rady rodziców

opiekuna stażu o dorobku zawodowym nauczyciela – w przypadku nauczyciela stażysty i kontraktowego

Ocena pracy nauczycieli – podsumowanie

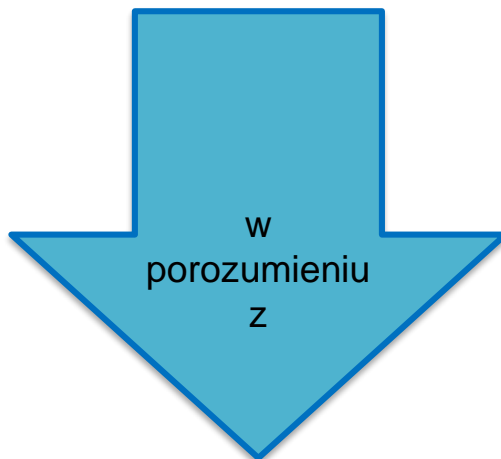
Kto ocenia **dyrektora szkoły**?

Podstawa prawna

organ sprawujący nadzór
pedagogiczny

art. 6a ust. 6 Karty

organem prowadzącym szkołę

Bibliografia czyli poczytajmy jeszcze

- ❑ mindfulnessinside.pl, Jakub Babij
- ❑ Harvard Business Review Polska: hbrp.pl
- ❑ Grzegorz Filipowicz, Dlaczego systemy ocen nie działają i czym można je zastąpić?, w: *Personel i Zarządzanie* 1/2019
- ❑ Scott Adams, Zasada Dilberta

Koncepcja i opracowanie

Janusz Samarow (ODN w Olsztynie)

Redakcja i korekta

Bogusława Kalinowska, Agnieszka Romerowicz (ORE)